

Bydgoszcz, lutego 2020 r.

WOJEWODA KUJAWSKO – POMORSKI

WPS.VIII.431.12.2019.IZ/LD

Pan

Wójt Gminy Wielgie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092) w związku z art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464 z późn. zm.) w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wielgim, ul. Starowiejska 8, 87-603 Wielgie w dniach od 16 września 2019 r. do 25 września 2019 r. z wyłączeniem dni 19 września 2019 r., 20 września 2019 r. i 24 września 2019 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym dotycząca realizacji dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych stosownie do uregulowań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych¹ i ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów² przez:

1. [REDAKTED] – inspektora wojewódzkiego w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy – kierownika zespołu kontrolnego;
2. [REDAKTED] – starszego inspektora wojewódzkiego w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy;

¹ Akt prawny obowiązujący w okresie podlegającym kontroli Dz.U z 2013 r., poz. 1456 ze zm. (zmiany: Dz.U. 2013 r., poz. 1623, poz. 1650; Dz.U. z 2014 , poz. 559, poz. 567, poz. 1644) i Dz.U. z 2015 r., poz. 114 ze zm. (zmiany: Dz. U. z 2015 r., poz. 693, poz.1217, poz.1238 poz.1302),

² Akt prawny obowiązujący w okresie podlegającym kontroli Dz.U z 2012 r. poz. 1228 ze zm. (zmiany: Dz.U. z 2012 r., poz. 567, poz. 1548, poz. 1650) i Dz.U z 2015r. poz. 859 ze zm. (zmiany Dz.U z 2015 r., poz. 1302, poz. 1359, poz. 1830),

w zakresie:

prawidłowości przyznawania i wypłaty dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych w okresie zasiłkowym 2017/2018.

Okres objęty kontrolą dla :

- świadczeń z funduszu alimentacyjnego od 1.10.2017 r. do 30.09.2018 r.;
- dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka od 1.11.2017 r. do 31.10.2018 r.;

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność ocenia się: pozytywnie z uchybieniami na podstawie ustaleń dokonanych w wyniku weryfikacji wybranych losowo akt kontroli:

I. Prawdliwość wydawania upoważnień i nadzór nad działaniami z zakresu objętego kontrolą

W toku kontroli ustalono, iż Wójt Gminy Wielgie Upoważnieniem z dnia 21.10.2010 r. znak: GSO.0052.1.2010.KK wydał bezterminowo upoważnienie:

1) Panu [REDAKTOWANE] – Kierownikowi GOPS w Wielkiem (pełniący funkcje kierownika od 08.09.2008 r. do 31.12.2018 r., od 02.01.2019 r. do dnia kontroli przebywa na urlopie bezpłatnym) do:

- podejmowania wszelkich działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji;
- prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania w tych sprawach decyzji;
- wykonywania wszelkich czynności związanych z realizacją obowiązku określonego w art. 8a ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

2) Pani [REDAKTOWANE] - inspektorowi ds. świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego w GOPS w Wielkiem do:

- podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych w formie przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odbierania oświadczenia majątkowego od dłużnika alimentacyjnego oraz do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Zarządzeniem Nr 25/2019 z dnia 27.02.2019 r. Wójt Gminy Wielgie udzielił pełnomocnictwa

Pani ██████████ – pełniącej funkcję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielgiem od dnia 15.02.2019 r., do składania oświadczeń woli w imieniu Gminy Wielgie w zakresie działalności kierowanej jednostki, do zaciągania zobowiązań w imieniu Gminy w ramach planu finansowego GOPS w Wielgiem, do reprezentowania Gminy przed sądami, organami administracji publicznej, organami egzekucyjnymi we wszystkich postępowaniach sądowych, administracyjnych i egzekucyjnych związanych z działalnością kierowanej jednostki.

Natomiast Zarządzeniem Nr 14/2019 z dnia 11 lutego 2019 r. Wójt upoważnił Panią ██████████ do:

- prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych,
- prowadzenia postępowań dotyczących funduszu alimentacyjnego i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach funduszu alimentacyjnego,
- podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji,
- wykonywania wszelkich czynności związanych z realizacją obowiązku określonego w art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- występowania w imieniu organu właściwego dłużnika do Ministra Cyfryzacji z wnioskami o udostępnienie danych lub informacji z centralnej ewidencji kierowców zakresie posiadania dokumentu prawa jazdy przez dłużników alimentacyjnych, celem realizacji zadań ustawowych,

[Akta kontroli, str. 158-162]

oraz upoważnienia dla następujących pracowników:

- Pani ██████████ (w okresie od 02.01.2019 r. do 14.02.2019 r. pełniła obowiązki kierownika GOPS w Wielgiem) do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych oraz do prowadzenia postępowań dotyczących funduszu alimentacyjnego i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach funduszu alimentacyjnego, a także podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji (Zarządzenie Nr 27/2019 Wójta Gminy Wielgie z dnia 27.02.2019 r.),

[Akta kontroli, str. 153]

- Pani ██████████ do prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych (Zarządzenie Nr 67 Wójta Gminy Wielgie z dnia 20.10.2016 r.),

- Pani ██████████ – do prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Zarządzenie Nr 67 Wójta Gminy Wielgie z dnia 20.10.2016 r.).

[Akta kontroli, str. 150]

Zakresy czynności wyżej wymienionych pracowników były zgodne z wydanymi przez Wójta Gminy Wielgie upoważnieniami.

[Akta kontroli, str. 135-162]

Zespół kontrolny stwierdził brak zaktualizowanego Statutu oraz Regulaminu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielgiem w okresie zasiłkowym 2017/2018 w zakresie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Z wyjaśnień Kierownika GOPS w Wielgiem z dnia 16 września 2019 r. wynika, że „... wcześniejszy Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielgiem uchwalony został Uchwałą Rady Gminy Wielgie Nr VIII/49/2003 z dnia 24 września 2003 roku. Aktualnie obowiązuje Statut przyjęty przez Radę Gminy Wielgie Uchwałą Nr V/39/2019 z dnia 27 marca 2019 r., zmieniony Uchwałą Nr VI/54/2019 z dnia 10 maja 2019 roku. Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka w Wielgiem wprowadzony został Zarządzeniem Nr 1/2006 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielgiem. Nowy Regulamin Organizacyjny został wprowadzony Zarządzeniem Nr 5/2019 z dnia 27.05.2019 roku. Informuję, że zostałam zatrudniona na stanowisko Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielgiem od dnia 15.02.2019 roku. Po zatrudnieniu niezwłocznie przystąpiłam do opracowania projektu nowego Statutu oraz Regulaminu Organizacyjnego”.

[Akta kontroli, str. 93-134]

II. Prawdliwość przyznawania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowania dziecka

1. Z losowo wybranych akt 4 świadczeniobiorców pobierających dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka tj. 100 % ustalonych na podstawie sprawozdań jednostki z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych za IV kwartał 2017 r. wynika, iż we wszystkich przypadkach świadczeniobiorcom dodatek przysługiwał z tytułu śmierci drugiego rodzica dziecka

(E.K., D.P., D.G., B.K.). Świadczenia przyznano na podstawie art. 11a ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, w myśl którego dodatek przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka lub opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ: drugi z rodziców dziecka nie żyje lub ojciec dziecka jest nieznan, a także powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone.

[Akta kontroli, str. 220-221]

2. W wyniku analizy materiału źródłowego ustalono co następuje:

- świadczenia zostały przyznane na rzecz osób uprawnionych, a sytuacja uprawniająca do świadczenia i sytuacja dochodowa wnioskodawców została prawidłowo, kompletnie udokumentowana i ustalona, zgodnie z art. 11a ustawy o świadczeniach rodzinnych,

[Akta kontroli, str. 55, 59-60]

- decyzje zawierały elementy wskazane w art. 107 kpa³ tj.: oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony lub stron, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenia o możliwości i trybie odwołania się od decyzji administracyjnej, a także o konieczności informowania o wszelkich zmianach mających wpływ na wypłatę świadczenia, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji. Badane decyzje wydane zostały w terminach określonych w art. 26 ust. 3 i 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz w art. 35 kpa⁴,

[Akta kontroli, str. 61-62]

- dokonywano wypłat dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka w sposób prawidłowy i terminowy na podstawie przedstawionych list wypłat,

[Akta kontroli, str. 209-216]

- stwierdzono merytoryczną poprawność przyznawania uprawnień do losowo skontrolowanych dodatków do zasiłków rodzinnych z tytułu samotnego wychowywania dziecka,

---

³ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017, poz.1257).

⁴ Ibidem.

- kompletność składanych wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka zgodnie § 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz.U. z 2017 r. poz.1466).

[Akta kontroli, str. 43-62]

III. Prawdliwość postępowania administracyjnego w zakresie przyznawania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego

1. Oceny dokonano na podstawie losowo wybranych akt 5 wierzycielek pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego tj. 6,76 % świadczeń wypłaconych w trzecim miesiącu okresu zasiłkowego 2017/2018 (W.K., R.K., M.W., M.B., E.S.).
2. Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przyznawano m.in. na podstawie zaświadczenia komornika o bezskuteczności egzekucji stosownie do art. 2 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

[Akta kontroli, str. 39, 80]

3. W wyniku analizy materiału źródłowego ustalono:
  - a. świadczenia zostały przyznane na rzecz osób uprawnionych, zgodnie z art. 9 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
  - b. sytuacja uprawniająca do świadczenia i sytuacja dochodowa wnioskodawców została prawidłowo udokumentowana i ustalona, zgodnie z art. 15 ww. ustawy;

[Akta kontroli, str. 71, 87-88]

- c. świadczenia przyznano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, maksymalnie do kwoty 500 zł na osobę uprawnioną;
- d. decyzje zawierały elementy wskazane w art. 107 kpa⁵;

[Akta kontroli, str. 91-92]

- e. dokonywano wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego w sposób prawidłowy i terminowy;

[Akta kontroli, str. 199-208]

- f. w prowadzonej dokumentacji dotyczącej świadczeń z funduszu alimentacyjnego

⁵ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017, poz.1257).

w badanym okresie zasiłkowym w części nagłówkowej organ został oznaczony jako Wójt Gminy Wielgie, co jest zgodne z zapisem art. 20 ust.1 w związku z art. 3 pkt 11 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

[Akta kontroli, str. 92]

W wyniku analizy materiału źródłowego zespół kontrolny stwierdził:

- prawidłowość występowania z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, co jest zgodne z art. 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

[Akta kontroli, str. 196]

- prawidłowość podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych polegających na przekazywaniu komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych pochodzących z wywiadu alimentacyjnego i oświadczenia majątkowego,

[Akta kontroli, str. 176, 192]

- zobowiązanie bezrobotnego dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, przekazywane do Powiatowego Urzędu Pracy informacji o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego lub o utracie statusu dłużnika alimentacyjnego.

Z wyjaśnień pracownika GOPS w Wielkiem - Pani ██████████, przesłanych drogą elektroniczną w dniu 10.12.2019 r. wynika, iż „... w okresie świadczeniowym 2017/2018 wystosowano pisma do PUP z informacjami o potrzebie aktywizacji zawodowej wobec 7 dłużników alimentacyjnych...”.

[Akta kontroli, str. 218 a, b]

- składanie wniosków o ściganie za przestępstwo określone w art.209 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U.2018 r. poz.1600).

Z wyjaśnień pracownika GOPS w Wielkiem - Pani ██████████, przesłanych drogą elektroniczną w dniu 22.10.2019 r. wynika, iż „... w okresie zasiłkowym 2017/2018 wystosowano 6 wniosków do organów ścigania w związku z uchylaniem się dłużnika od zobowiązań alimentacyjnych. Z informacji przekazanych przez organy ścigania wynika,

że pozytywnie rozpatrzono 4 wnioski – w sprawach tych prokuratura przekazała akty oskarżenia do sądu, w tym w jednej sprawie sąd wydał wyrok skazujący, w trzech pozostałych sprawach nie przekazano informacji dotyczącej orzeczenia sądu. Negatywnie rozpatrzono 2 wnioski – w jednej sprawie prokuratura umorzyła postępowanie, w jednej prokuratura odmówiła wszczęcia dochodzenia”.

[Akta kontroli, str. 197-198, str. 217-218]

- poprawność dokumentowania działań podjętych wobec dłużników alimentacyjnych, a także wydawania decyzji administracyjnych w sprawach uznania dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych zgodnie z zapisami ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

[Akta kontroli, str. 181]

- merytoryczną poprawność przyznawania uprawnień do losowo skontrolowanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Przekazywanie informacji o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłacanych osobie uprawnionej, co jest zgodne z art. 27 ust. 7 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

[Akta kontroli, str. 171]

Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów 40% kwot należności ściąganych od dłużnika stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela, o którym mowa w ust. 3a, a pozostałe 60% tej kwoty oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa.

W związku z powyższym zespół kontrolny w dniu 17 września 2019 r. zwrócił się z zapytaniem do jednostki kontrolowanej o informację dotyczącą przeznaczenia ściąganych należności. Z wyjaśnień Pani Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielkiem wynika, iż „...należności przypadające od dłużnika alimentacyjnego z tyt. świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego ściągane w drodze egzekucji sądowej i przekazane przez komorników na rachunek bankowy do GOPS Wielgie są rozliczane zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, tzn. 40% ww. należność stanowi dochód gminy Wielgie, 60% tej kwoty oraz odsetki przekazywane są do budżetu państwa.... 40% kwot ściąganych w drodze egzekucji sądowej przypadające od dłużnika alimentacyjnego z tyt. świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego,

stanowiących dochód gminy Wielgie, przeznaczono na pobory pracownika zajmującego się prowadzeniem postępowań wobec dłużników alimentacyjnych...”.

[Akta kontroli, str. 198,218]

- w jednym przypadku stwierdzono opieszałość w przekazywaniu dłużnikom informacji o przyznaniu osobie uprawnionej prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Na podstawie skontrolowanych spraw ustalono, iż 28 września 2017 r. wydano decyzję Nr GOPS.8320.16.2017 r. na wniosek Pani W.K, a zawiadomienie do dłużnika Nr. GOPS FA.8280.22.2018 przekazano dnia 24 stycznia 2018 r. tj.4 miesiące od wydania decyzji.

[Akta kontroli, str. 163]

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność ocenia się: pozytywnie z uchybieniami.

Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności)⁶.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 4/2019.

Do ustaleń kontroli zawartych w Projekcie wystąpienia pokontrolnego nie zostały zgłoszone zastrzeżenia do kontroli.

W Projekcie wystąpienia pokontrolnego nie dokonano żadnych sprostowań/ skreśleń/ uzupełnień.

W związku z powyższymi ocenami, uwagami i wnioskami zalecam Panu [REDAKTOR] – Wójtowi Gminy Wielgie dokonywanie na bieżąco aktualizacji w Statucie i Regulaminie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielgiem w sytuacji nałożenia przepisami nowych zadań z zakresu spraw realizowanych przez jednostkę.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej a drugi egzemplarz

⁶ Zarządzenie nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu kontroli realizowanych przez pracowników Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy.

pozostaje w aktach kontroli.

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oczekuję od Pani w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.